

چگونه صلوات بفرستیم؟

فرستادن درود بر والاترین انسان‌ها، عملی خدا پسندانه است که خداوند، خود بر این کار سبقت گرفته و فرشتگان و مؤمنان را فرمان داده است که بر او درود بفرستند...

نوشتاری از آیت‌الله جعفر سبحانی درباره نحوه صحیح فرستادن صلوات

*****

فرستادن درود بر والاترین انسان‌ها، عملی خدا پسندانه است که خداوند، خود بر این کار سبقت گرفته و فرشتگان و مؤمنان را فرمان داده است که بر او درود بفرستند؛ چنان که می‌فرماید:

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا». [1]

«خدا و فرشتگان بر پیامبر (ص) درود می‌فرستند. ای کسانی که ایمان آوردید بر او صلوات و سلام بفرستید».

ذکر صلوات در هر زمان و در تمام حالات، امری مستحب است و آیه مبارکه بدون آن که زمان و مکان خاصی برای آن تعیین کند، به آن فرمان می‌دهد، به خصوص زمانی که انسان به هنگام اذان و یا خواندن قرآن نام او را بشنود یا بر زبانش جاری گردد.

کیفیت صلوات بر پیامبر(ص)، در حدیث عبدالرحمان بن ابی لیلی، از کعب بن عجره، از نبی مکرم اسلام وارد و در صحیح‌ترین کتب حدیثی از نظر اهل سنت نقل شده است که به ترجمه بخشی از آن می‌پردازیم:

کعب بن عجره خطاب به عبدالرحمان گفت: آماده‌ای حدیثی را که از پیامبر(ص) شنیده‌ام به عنوان هدیه‌ای به تو اهدا کنم؟

عبدالرحمان: حاضر و آماده‌ام.

کعب بن عجره گفت: به پیامبر(ص) عرض کردیم، بر شما اهل بیت(ص) چگونه درود بفرستیم، در حالی که از کیفیت دادن سلام آگاهی‌م.

پیامبر اسلام(ص): بگوئید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ». [2]

از این بیان روشن می‌شود که در موقع فرستادن صلوات، باید آل محمد را نیز ذکر کنیم تا صلوات کامل شود و این که عده‌ای امروزه در سخنرانی‌ها و نوشته‌ها، تنها بر پیامبر (ص) درود می‌فرستند و می‌گویند: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ». [3]

ابن حجر هیثمی (899-974) از پیامبر (ص) نقل می‌کند که آن حضرت فرمود:

پیامبر (ص) فرمود: «برای من درود مقطوع و بریده نفرستید، عرض شد مقصود شما چیست؟ فرمود: نگوئید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ». [3]

از این رو صلوات شیعه، صلوات کامل و با روایت صحیح بخاری که اصح کتب حدیثی اهل سنت مطابق است.

البته شایسته است که پس از ذکر صلوات، جمله «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ» گفته شود، ولی گاهی به جهت اختصار این جمله ترک می‌شود، چنان که خود پیامبر(ص) در روایت دوم به آن بسنده کرد.

گذشته از این، می‌توان گفت جمله «کَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ إِبرَاهِيمَ وَآلِ إِبرَاهِيمَ» جزء صلوات نیست، بلکه تعبیری است برای تعلیم آن؛ یعنی همان طور که بر ابراهیم و آل او صلوات می‌فرستید بر محمّد و آل او نیز صلوات بفرستید، و این دو را از هم جدا نسازید و شگفت آن که در صحیحین و دیگر کتاب‌ها، نامی از صحابه به میان نیامده، در صورتی که اهل سنت به هنگام فرستادن درود کامل، صحابه را بر آل، عطف می‌کنند و می‌گویند: «وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ».

[1] . احزاب/56.

[2] . صحیح بخاری: 4/118، کتاب بدء الخلق، و ج 6/27، باب تفسیر سوره احزاب، و ج 7/157، کتاب الاموات.

[3] . الصواعق المحرقة، 146.

منبع مرکز خبر حوزه